

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. —
Holandya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Afryka. — Wiado-
mości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 24. kwietnia. W c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu wyjdzie jutro i będzie rozesłany XLVII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tymczasem tylko w niemieckim, tudzież w madjarsko-niemieckim podwójnem wydaniu.

Zeszyt ten zawiera pod nrem. 144 rozporządzenie ministra wyznań religijnych i nauki publicznej z 29go marca 1850, którem zaprowadzone dla innych austryackich uniwersytetów ministeryalnym dekretem z 10. marca 1850 (XXXIII. zeszyt rząd. dzień. ustaw z roku 1850 nr. 117) świadectwa uniwersyteckie, także się w Pesztyńskim uniwersytecie zaprowadzają.

Pod nrem. 145 zawiera rozporządzenie ministra wyznań religijnych i nauki publicznej z dnia 31. marca 1850, względem zniesienia dyrektorów a mianowania dziekanów i rektora w uniwersytecie Pesztyńskim.

Oprócz tego będzie wydany dnia 25. kwietnia 1850 i rozesłany XLII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa także w włosko-niemieckim podwójnem wydaniu, który dnia 16. kwietnia 1850 tymczasem tylko w niemieckim języku był wydany.

Zeszyt ten zawiera pod nrem. 139 patent cesarski z 12. kwietnia 1850, którym się wydaje i ogłasza statut dla należącego bezpośrednio do rzeszy niemieckiej miasta Tryestu.

Wiedeń, 25. kwietnia. Jutro dnia 26. kwietnia r. 1850 wyjdzie w c. k. nadwornej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany VII. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa, który dnia 14. stycznia r. 1850 wyszedł w niemieckim, a dnia 2. lutego r. b. także w czesko-niemieckim podwójnem wydaniu, teraz także w słoweńsko-czeskim podwójnem wydaniu.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 10. Rozporządzenie ministra finansów z dnia 11go stycznia r. 1850, którem ogłoszono przepis wypełniający do najwyższego patentu z dnia 29. października r. 1849 względem zaprowadzenia podatku od dochodów i od dnia ogłoszenia w użycie wprowadzono.

Lwów, 25. kwietnia. C. k. ministeryum publicznego oświecenia ustanowiło wysokim dekretem z dnia 30. marca r. b. do liczby 2091 we Lwowie komisję do egzaminowania kandydatów na nauczycieli gymnazyalnych, a dyrektorem tej komisji, tudzież egzaminatorem klasycznej filologii mianowało profesora uniwersytetu doktora Carlmana Tangl; następnie egzaminatorami: w zawodzie jeografii i hystorii, profesora uniwersytetu, doktora Antoniego Wachholz; dla niemieckiego języka i literatury, gymnazyalnego profesora, Jana Hloch; dla filozofii, bibliotekarza uniwersytetu, doktora Strońskiego; dla hystorii naturalnej, suplenta przy uniwersytecie, Jacentego Łobarzewskiego; dla matematyki, profesora uniwersytetu, doktora Ignacego Lemoch; dla fizyki profesora w akademii technicznej doktora Józefa Weiser; języka polskiego i literatury, skryptora przy bibliotece imienia Ossolińskich, Augusta Bielowskiego; a dla halicko-ruskiego języka i literatury, profesora uniwersytetu, Jakuba Głowackiego.

To wysokie postanowienie podaje się do powszechnej wiadomości z tą uwagą, iż podania do tej komisji wnosić należy pod adresą: Do komisji egzaminów gymnazyalnych we Lwowie.

Z c. k. galicyjskiego prezydium krajowego.

Sprawy krajowe.

Lwów. Patriarcha Rajacić wydał za pozwoleniem wysokiego ministerstwa spraw wewnętrznych następującą odezwę dla wsparcia Serbów dotkniętych wypadkami ostatnich dwóch lat obiecując sobie po tej odezwie obfitej pomocy dla pogrążonych w nędzy mieszkańców Wojewodowiny:

Nieszczęsne wypadki upłynionych dwóch lat dotknęły srogo mieszkańców niższego Dunaju.

Z ojcowską pieczołowitością starał się rząd austriacki nieść ulgę w potrzebie ludowi serbskiemu, a jednak z powodu wielkiego rozszerzenia tyłu klęsk, częściowo tylko osiągnięto ten cel dobroczynny.

Jako duchowny arcybiskup narodu serbskiego uznaję za najświętsze powołanie moje, zwrócić się w uczuciu pełnem zaufania i w pokorze chrześcijańskiej do współuczucia tych ludów, które Bóg od podobnych nieszczęść ochronił, z prośbą, aby się do ulżenia materialnych potrzeb serbskiego narodu, z tą przyczyniły szczerobliwośćią, której przy wszelkich utrapieniach zawsze świetno dawały dowody.

Oprócz wewnętrznego przekonania wypływającego ze szlachetnego czynu, nagrodzi wdzięczność tysięcy nieszczęśliwych owym wspaniałomyślnym przyjaćciom ludzkości, którzy się datkiem swoim przyczynią do ukojenia niezliczonych łez nędzy. Z przyzwoleniem wysokiego rządu będą przyjmowane dobroczynne datki w krajach obcych przez c. k. austriackie ambasady i konsulaty, w kraju zaś przez namiestnictwa i władze krajowe, które je potem przez dom bankierski Sina w Wiedniu przesyła na miejsce przeznaczenia.

Wiedeń, 9. marca 1850.

Józef Patriarcha.

Redakcyja otrzymała powyższą odezwę z poleceniem, ażeby kwoty pieniężne, które w skutek tej odezwy wpłyną na rzecz dotkniętych wypadkami wojennymi Serbów, przesyłała bezpośrednio do domu handlowego Sina w Wiedniu.

(Różne wiadomości z różnych miast prowincjonalnych.)

Wiedeń, 24. kwietnia. W nocy z 21. na 22. kwietnia zawiął do zatoki w Tryeście szwedzki okręt kupiecki „Gustaw Medlin“ wyruszywszy przed 71 dniami z pod Pernambuk. Okręt ten utracił zaraz pierwszego tygodnia swej podróży czterech majtków, jak utrzymują, na żółtą febrę. Ostatni wypadek słabości wydarzył się 21. lutego, od którego to czasu uważano ją za uśmierzoną już na wspomnianym okręcie; mimo to jednak odosobniono okręt ten w zatoce Tryestyńskiej od innych, zachowując w tej mierze przepisy sanitarne z wszelką ścisłością.

Zwierzchność król. wolnego miasta Skalicy wydała w tym przechodowym peryodzie bardzo ważne rozporządzenie, wszystkie bowiem nowo wychodzące przepisy rządowe mają być odczytywane i popularnie objaśniane każdej niedzieli w ratuszu. Wstęp każdemu jest wolny. Jakoż środek ten przyczyni się do uchylenia błędnych lub złośliwych wykładów, i zasługuje aby i w innych gminach podobnie sobie postąpiono.

W Cieszynie utworzyło się stowarzyszenie gospodarcze. — Każdy przystępujący członek złożyć ma zaraz przy wpisaniu się 5 zlr., a miesięcznie znów najmniej po 30 kr. śr. Narady i negocjacje odbywać się będą tylko w języku niemieckim. Stowarzyszenie to składa się według statutu z gospodarzy wiejskich, z techników i trudniących się rolnictwem włościan. Celem stowarzyszenia jest: 1) Obznajomienie się praktyczne ze wszystkimi gałęziami gospodarstwa wiejskiego. 2) Zaprowadzenie najwięcej pojedynczych i najtańszych narzędzi rolniczych, w którym to celu zamierza stowarzyszenie założyć osobną fabrykę. 3) Zwiedzanie wzorowych zakładów gospodarczych, dalej nawet odległych.

— Pewien wyższy urzędnik finansowy w Lublanie przedłożył temi dniami ministeryum spraw wewnętrznych projekt do zakładu kaucyi służbowych dla urzędników państwa, według którego następcy chce dla niezamożnych urzędników wymagane od nich kaucye pod korzystnymi dla nich warunkami. Interesowanym zapewnia słuszne procenta, większe niżby od hipotekarnych swych kaucyi pobierać mogli lub pobierają. Jakoż zgłosiło się już kilka osób, przystępując do tego projektu z dość znacznymi kwotami.

(Przygotowania ku przyjęciu Jego ces. Mości. — Statut municypalności.)

Tryest, 20. kwietnia. Już od kilku tygodni czynią tu wielkie przygotowania do festynów na przybycie Najjaśniejszego Pana, a mianowicie do architektonicznego oświetlenia wielu publicznych i prywatnych budowli. Jak gmina tak też obywatele pojedynczy przykładają wszelkiego starania, by ten przyjemny wypadek jak najświetniej był obchodzony. We wszystkich warstwach naszej ludności okazuje się miłość i uwielbienie dla naszego młodego Cesarza, nie tylko jako najwyższego reprezentanta wielkiej monarchii austriackiej, lecz jako osobistego opiekuna i dobrodzieja Tryestu. W najnowszym czasie otrzymaliśmy znowu bardzo wiele dowodów łaskawości Cesarskiej. Utrzymanie zaprzeczonych kilkakrotnie przywilejów wolnego portu, przyzwolenie najkrótszej kolei żelaznej w głąb państwa, potwierdzenie należącego bezpośrednio do rzeszy niemieckiej stanowiska gminy, są to względy, które w sercu mieszkańców Tryestu równie jak w dziejach niezgasłe pozostaną.

Osnowa ogłoszonego przed dwoma dniami statutu municypalności obudziła powszechną radość i ukontentowanie, gdyż statut ten nie tylko że odpowiedział zupełnie oczekiwaniom osiadłych tutaj obywateli austriackich, lecz je nawet przewyższył; ale i cudzoziemcy uznają, że lubo w teraźniejszym konstytucyjnym stanowisku gminy musiała być wytknięta istotna różnica między obywatelami państwa i cudzoziemcami tak tutaj jak w innych państwach, jednak rząd uznał publicznie dotychczasowe chwalebne ich postępowanie i uwzględnił ile możności przyzwoleniem czynnego prawa wyborów.

(Kurs wiedeński z 24. kwietnia 1850.)

Obligacje długu państwa. 5% — 92¹³/₁₆; 4¹/₂% — 81³/₄; 4% — 72; 2¹/₂% — 48¹/₂. Akcje bank. 1076. Losy z 1834 r. 170; z 1839 r. 108¹/₄. Akcje kolei półn. 109³/₈.

Anglia.

(Rozprawy w parlamencie d. 18. kwietnia.)

Londyn, 19. kwietnia. W izbie wyższej odczytano wczoraj po raz drugi bil względem zniesienia zapłaty od głowy korsarza.

Na wczorajszym posiedzeniu izby niższej postanowiono wyznaczyć komitet dla rozpoznania bilu tyżącego się pomniejszych kradzieży i podzielono sam bil na wniosek pana Lacosa na dwie części, tak że postanowienia względem kradzieży małych przez 16sto lub małoletnie indywidua spełnianych, odłączone zostały od postanowień tyżących się kradzieży spełnionej przez osoby dorosłe. Rocbuck sprzeciwiał się rozszerzeniu sumarycznej jurydykcyi na pierw wspomniane wypadki, Sir G. Grey zaś popierał ten wniosek, poczem izba rozszerzenie tej jurydykcyi nawet na szesnastoletnich złodzieiów przyjęła 84 głosami przeciw 78. Oraz przyjęto także znaczną większośćią poprawkę zakazującą chłostać osoby starsze nad 16 lat wieku za pomniejsze kradzieże. Debaty nad ustawą o małżeństwie odroczone na przyszłe posiedzenie.

(D. R.)

(Posiedzenie izby niższej. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 20. kwietnia. Sir R. Peel miał w obecności księcia Albrechta długą konferencję z JMością królową, poczem udał się do Apsleyhouse do księcia Wellingtona.

Książę Albrecht przydował pozawczoraj popołudniu na zgromadzeniu komisji mianowanej do urządzenia powszechnej wystawy przemysłowej.

W izbie wyższej odczytano przedwczoraj po raz drugi bil znoszący nagrody za głowy pojmanych lub ubitych korsarzy. Posiedzenie izby niższej nie nastęrczało żadnych ciekawszych szczegółów. Przy wczorajszych dwóch głosowaniach w izbie niższej na bil tyżący się reform ustawy kolonialnej, otrzymało ministerium znaczną większość, raz o 68 głosów, drugą razą o 132.

(P. S. A.)

(Rozprawy w izbie niższej d. 20. kwietnia.)

Londyn, 20. kwietnia. Izba niższa odrzuciła po dość długiej debacie większością 218 głosów przeciw 150 wniosek pana W. Malesworth względem utworzenia dwóch izb prawodawczych w Australii. Przeciw temu wnioskowi oświadczył się był lord John Russell, popierając zasadę jednej izby, jako odpowiednią życzeniom tamtejszych mieszkańców i zgodniejszą z miejscowemi stosunkami. — Inny wniosek pana Ansley odbierający rządowi prawo mianowania części członków izby, prawo przyznane rządowi artykułem 6. projektu ministerialnego, odrzucono większością 159 głosów przeciw 27. — Następnie przyjęto artykuł 6. a dyskusję nad resztą artykułów odroczone do przyszłego poniedziałku.

(Ind.)

Francya.

(Rozprawy w zgromadzeniu narodowem.)

Paryż, 21. kwietnia. W końcu wczorajszego posiedzenia zgromadzenia narodowego rozstrzygnięto kwestję wsteczności działania (retroactivité) ustawy o deportacyi. Opierając się na swoim pełnomocnictwie, w uczuciu wspaniałomyślności, któreby i władzy udzielnej za złe poczytać niemożna, uchwaliło zgromadzenie narodowe za przyczynieniem się wymowy pana Odillon-Barrot, który może nigdy większego z mownicy nieodniósł zwycięstwa, artykuł 6. projektu ustawy o deportacyi wypracowanej dawniej pod wpływem samego Odillona Barrot w czasie jego ministerstwa i przedłożonej po jego wystąpieniu przez pana Ferdynanda Barrot. Jestto artykuł nieprzypuszczający działania ustawy na wstecz, i którego wymazanie komisya proponowała. Brzmi on, jak następuje:

„Obecna ustawa niemoże być zastosowaną tylko do zbrodni popełnionych po jej ogłoszeniu.“

Sześćset sześćdziesiąt sześć członków miało udział w głosowaniu: 365 wotowało za artykułem, 301 odrzuciło go. Tym sposobem ustawa nie rozciąga się na tych, którzy obecnie jako skazani zostają w więzieniach państwa.

Tę uchwałę przyjęły, jak tego domyśleć się należy, z wielką radością organa partyi demokratycznej, a dzienniki umiarkowane stronnictwa konserwacyjnego z niejaką sympatją; lecz wzbudza ona gniew dzienników ultra-zachowawczych, które popierają wszelkie środki represyjne.

— Dziś rozeszła się pogłoska, że pp. Rouher i Baroche oświadczyli chęć złożenia swych posad ministerialnych w skutku uchwały tyżącey się ustawy o deportacyi; mało kto jednak temu wierzył. — Jeden z dzienników zapewnia nawet, że ministerium będzie się starało na jutrzejszem posiedzeniu przy dyskusyi nad tą ustawą w całości, sprowadzić za pomocą poprawki zgromadzenie znowu na uchwałę wczorajszą. I ta pogłoska wcale nie jest podobna do prawdy. — Większość, która się oświadczyła przeciw oddziaływaniu ustawy była nadto znaczna (64 głosów) aby ministerium się starało odwieść ją od tej uchwały.

(Ind.)

(Zmiany w wielkich komendach wojskowych.)

Paryż, 20. kwietnia. W wielkich komendach wojskowych miały zajść następujące zmiany:

Jenerał Baraguay d'Hilliers, naczelny dowódzca armii włoskiej w Rzymie od czasu powrotu jenerała Rostolan, członek zgromadzenia prawodawczego i w misyi, powołany jest do Francyi. Miejsce jego zajmie jenerał dywizyi Gemeau, naczelny dowódzca armii wschodniej. Jenerał Castellane, dowódzca armii zachodniej, ma odejść na jego miejsce do Lugdunu, zostawiając dowództwo w Bordeaux jenerałowi dywizyi Loiret d'Arbouville. Jenerał Magnan, członek zgromadzenia, uważany jako będący w misyi, ma objąć w Strassburgu dowództwo nad 4tą dywizyą wojskową po jenerale d'Arbouville.

(Jour d. Deb.)

(Poczta francuzka z d. 19. kwietnia.)

Paryż, 19. kwietnia. Dzisiaj wieczór spodziewają się prezydenta republiki z powrotem z Angers. Komendant Fleury przybył tam tej nocy. Rozpoczęto już śledztwo. Pewien robotnik z Angers miał brata w pułku, który niedawno-co doznał na moście łańcuchowym nieszczęśliwego wypadku. Przyszedł go odwiedzić, i już witał się z nim na moście. Poborca wszakże odwołał go nazad, bowiem ucieszony spotkaniem brata zapomniał złożyć mostowe. Zeszedł więc nazad z mostu, oddając tę należność, gdy właśnie w tej chwili zerwał się most, i pogrzebał brata jego w nurtach rzeki. Ocalał więc tylko przypadkiem. Liczba znalezionych w rzece pod Angers trupów wynosi już do 300.

„Siecle“ oświadcza w dzisiejszym swym numerze, iż nie może popierać ani kandydatury p. Leclerc ani Eugeniusza Sue, i dlatego wstrzymuje się od wotowania. E. Sue ogłosił dzisiaj pisemko do wyborców Paryża tej treści, iż wybór swój uważać będzie za rezultat zgody między mieszczaństwem a proletaryatem.

Partya Cavaignac-Marrast nie zgodziła się jeszcze na swego kandydata. Nie chciałaby głosować za p. Leclerc, tem mniej za Eugeniuszem Sue, zycząc sobie na kandydata p. Dupont de l'Eure. Marrast, Lefranc, Barthelemy St. Hilaire, Larabit i Lasteyrie mają się zatem zgromadzić dzisiaj u pana Bixio.

Stan banku nie doznał żadnej znacznej zmiany od czasu ostatniego sprawozdania. Gotówki ubyło o 3¹/₂ milionów. Stan: 468 mil. W banknotach kursuje 484 milionów (więcej pół mil.) W portefeuille: 106 milionów (więcej o 1 mil.). Rachunek skarbu wynosi 38 milionów. Bieżące rachunki od osób prywatnych wynoszą 123 milionów.

Dochód akcyzowy w Paryżu powiększył się w pierwszym kwartale 1850 w stosunku do roku zeszłego o 1,120,034 fr. 57 cent. Wynosi 8,214,123 fr. 98 cent. Najwięcej przybyło z opłaty wina, wiktuałów, drzewa opałowego i budulcu, tudzież paszy dla bydła. Większa konsumpcya wina nastąpiła z powodu niższych cen jego i liczniejszej załogi, dla ostrej i długiej zimy spotrzebowano zaś więcej opałowego drzewa.

Ogólna wartość pozostawionych w r. 1849 przez zapomnienie przedmiotów w dorózkach i fiakrach paryzkich, wynosi 8223 fr. 96 cent. Co roku wydziela gmina pomiędzy odznaczających się rzetelnością fiaków pewne nadgrody.

Pomnik dla marszałka Ney wyjść ma z pod dłuta rzeźbiarza Rude, którego rysunki do ozdób plastycznych na bramie tryumfalnej w porównaniu z innemi trzema uznano za najpiękniejsze.

(P.S.A.)

— Kandydatura p. Leclerc, lubo publicznie akceptowana przez Orleanistów, a od legitymistów zalecona jako rękojmia pojednania wszystkich partyi, nieprzestaje obudzać skrycie wielkiego nieukontentowania u przewodzców partyi orleanistowskiej, mianowicie w panach Thiers i Piscatory. Bo niezawodna jest, że kandydaturę pana Leclerc postawili legitymiści naprzeciw kandydaturze pułkownika Foy, by jedną uzurpację przez drugą wyrugować. Z tem wszystkim można przypuścić, chociaż niezbywa i na przeciwnej obawie, że partya orleanistowska w masie za panem Leclerc wotować będzie.

Depesza telegraficzna.

Paryż, 21. kwietnia. Działanie na wstecz (retroactivité) ustawy deportacyjnej odrzucono 365 głosami przeciw 301.

Pan Baroche chce z tego powodu wystąpić z ministerium.

Paryż, poniedziałek, d. 22. kwietnia, o godz. 8 wieczór. W izbie prawodawczej uchwalono trzecie odczytanie ustawy o de-

portacyi. Interpelacyę względem zakazu policyjnego sprzedawania dzienników opozycyjnych na bulewarach odrzeczono.
3% renty 55.45; 5% 89.20.

Belgia.

(Rozprawy w senacie. — Odroczenie.)

Bruksela, 20. kwietnia. Senat skończył wczoraj dyskusyę nad projektem ustawy względem założenia banku narodowego, i przyjął go równie jak projekt dotyczący się funkcyi kasyera państwa. Przyjął także bez dyskusyi budżet dotacyi i projekt odraczający niektóre postanowienia ustawy z d. 15. sierpnia 1849 względem nauk w szkołach wyższych.

Skończywszy zaezętą na tem samym posiedzeniu ogólną dyskusyę nad projektem ustawy względem bankructw i nad projektem dotyczącym się wykonywania weterynaryi, odroczył senat dyskusyę nad pojedynczymi artykułami do przyszłego posiedzenia.

Ponieważ porządek dzienny był wyczerpany, odroczyło się przeto zgromadzenie na czas nieoznaczony; lecz umówiono się, że zgromadzenie będzie zwołane ośm dni po uchwale projektu ustawy względem nauk w szkołach średnich. (Indep.)

Holandya.

(Projekt do ustawy względem rejencyi.)

Haga, 19. kwietnia. Następująca jest osnowa projektu ustawy dotyczącej się rejencyi, którą rząd na dzisiejszem wspólnem posiedzeniu przedłożył obydwom izmom Stanów jeneralnych:

„My Wilhelm III. itd. odnośnie do art. 41. §. 2. ustawy zasadniczej, itd.“

„Art. 1. Mianowany jest rejentem królestwa na przypadek małoletności naszego następcy w czasie jego wstąpienia na tron, nasz ukochany brat J. K. M. Wilhelm Fryderyk Henryk, książę niderlandzki.“

„Art. 2. Rejent wykonywa władzę królewską, poczynszy od chwili wstąpienia na tron króla małoletniego.“

„Art. 3. Jeżeli Stany jeneralne nie są zebrane w chwili wstąpienia na tron króla małoletniego, wtedy rejent wydaje niezwłocznie proklamacyę, zawierającą złożenie przysięgi przepisanej artykułem 45. konstytucyi, z przyrzeczeniem ponowienia jej, skoro Stany jeneralne będą zwołane. Proklamacya ta będzie umieszczona w „Staatsblatt“ (dzienniku rządowym). Polecamy i nakazujemy itd.“

Drugi projekt jest następującej treści:

„Mianowani są opiekunami naszego następcy tronu na wypadek jego małoletności w chwili wstąpienia na tron: Nasza ukochana małżonka, królowa Niderlandów; nasz ukochany brat J. K. M. Wilhelm Fryderyk Henryk, książę niderlandzki; nasz kochany stryj J. K. M. Wilhelm Fryderyk Karol, książę niderlandzki; hrabia van Limburg Stirum (prezjdnyjący w pierwszej izbie Stanów jeneralnych); baron van Golstein (prezjdnyjący w drugiej izbie Stanów jeneralnych); baron van Doorn de West-Capelle, minister państwa; Jhr. van de Poll, prezydent doczesny rady Stann; baron Schimmelpennink van der Oye, gubernator Geldryi; jenerał Spengler, minister wojny; baron van Brienen van de Groote Lindt; kawaler van Rappard, dyrektor gabinetu królewskiego.“

Po odczytaniu tych dwóch projektów przystąpiła izba do mianowania komisyi, która ma wypracować regulamin porządku dla posiedzeń dwóch izb połączonych. (Indep.)

Włochy.

(Posiedzenie senatu Turyńskiego.)

Turyń, 18. kwietnia. Senat skończył na wczorajszym posiedzeniu dyskusyę nad ustawą pocztową, i przyjął ją większością 34 głosów przeciw 22. Rozpoznanie wniosku senatora Pollone względem zawarcia konwencyi pocztowych z mocarstwami zagranicznymi, odrzeczono do przyszłej sesyi parlamentu.

Izba deputowanych naradzała się nad zaproponowanym przez ministra sprawiedliwości pomnożeniem urzędników sądowych przy kilku trybunałach. (W. Z.)

(Okólnik c. k. austriackiej cywilnej i wojskowej komendy w Bononii.)

C. k. austr. cywilna i wojskowa komenda w Bononii przestała do władz policyjnych następujący okólnik: „Potąd nie przestrzegano jeszcze z całą surowością stanu oblężenia, lecz tej powolności i ulgi nadużyto. Ostatnie wypadki dowiodły dostatecznie, iż partya wicherzycieli i podżegaczy nieprzestaje podburzać ludność i terroryzować, a groźnemi plakatami i bezimiennymi listami zatrważać. A że stronnictwo to jest jeszcze dość liczne, dowodem tego są skutki jego usiłowań. Początku zresztą tych plakatów szukać trzeba w klubach, które bez wątpienia istnieją jeszcze skrycie, mimo ogłoszonych w tej mierze proklamacyi. Miejska przeto komenda przywodzi w pamięć proklamacyę J. E. jenerała Gorzkowskiego z dnia 18. maja r. z., art. 3, znoszącą wszelkie kluby, zaczem też zabraniającą wszelkich podobnych zgromadzeń, i rozporządza jak następuje: Dyrekcyja teatru ma w lożach tak zwanych „Baracce“ teatru „Communale“ i „del Corso“ uczynić przedziały, i w ten sposób porównać je z resztą lożami. Takie „Baracce“ nie mogą być dłużej cierpiane, gdyż towarzystwa w nich zasiadające przybierają pozór klubów. Dyrekcyja policyi każe też natychmiast zamknąć kasyno, ponieważ przepisane w jego statutach zabawy wydawane w latach dawniejszych w czasie adwentu i postu, zostały teraz wstrzymane jedynie dla tego, iżby nie potrzebowano zaprzęcać na nie c. k. korpusu oficerów, któreto postępowanie uważać należy za uboczną demonstracyę. Za niezwłoczno

dopełnienie obu tych rozporządzeń wkładam odpowiedzialność na dyrekcyę policyi, co do pierwszego zaś oraz i na dyrekcyę teatru, i oczekuję w tej mierze sprawozdania.

(podpis.) Jenerał F. Marziani,“

(Porządek wjazdu Papieża do Rzymu.)

Wjazd Papieża do Rzymu odbył się 12. b. m. w następującym porządku: Najprzód postępowali papieżcy dragoni i welicy, francuzcy strzelcy, dragoni i żandarmy, dalej brygadyer i komendant placu Sauvau ze swoim sztabem jeneralnym i oddziałem gwardyi szlacheckiej. Za tymi szedł powóz J. Ś., w którym znajdowali się także Monsiognori Medici d'Ottajano i Borromeo. Po prawej stronie powozu jechał konno jenerał dywizyi Baraguay d'Hilliers, po lewej zaś kapitan gwardyi szlacheckiej, książę Altieri. — Za powozem postępowali: Francuzki sztab jeneralny, gwardye szlacheckie i francuzcy dragoni; dalej jechali kardynałowie Patrizzi, Della Genga-Sermattei, Vanicelli-Casoni, Altieri, Asquini, Dupont i Antonelli, członkowie prowizorycznej komisyi municypalnej, członkowie ambasady, mianowicie pp. Martinez de la Rosa (hyszp. poseł), hr. Liedekerke Beaufort (holland.), hr. Ludolf (neap.), hr. Spaur (baw.), bar. de Venda de Crup (portugal.), Montinho de Lima Alvares y Silva (brazyl.), Bntenew (ros.), Yrrarazabal (Chil.), hr. Esterhazy (austr.), francuzcy sekretarze legacyjni: La Tour, d'Auvergne i Bercastel, Brouckern (belg.), Kestner (hanow.), Bergagli (tosk.), margrabia Lorenzana (rep. Ecuador), hr. Simonetti (moden.), Montaya (mxyk.), Alfred de Reumont (prus.), margrabia Spinola (sard.), v. Kolb (wirtemb.), Cass (póln. ameryk.).

(Wiadomości bieżące z Rzymu.)

Rzym, 16. kwietnia. Ojciec św. udał się wczoraj z Watykanu do bazyliki Liberiora a ztamtąd zupełnie niespodzianie do francuzkiego szpitalu wojskowego, gdzie do każdego chorego przemawiał w jego ojczystym języku, pocieszając ich i rozdając krucyfiksy i różańce. Chwalił porządek i schludność szpitalu i odszedł, unosząc z sobą błogosławieństwa chorych, pocieszonych jego miłosierdziem i łagodnością.

Komisya rządowa zakazała przez ministra finansów noszenie tak zwanych medalów z Vicenzy.

Straż w Watykanie odbywają od czasu powrotu papieża kolejno wojska francuskie i papieskie.

Przed kilkoma dniami otworzoną została znowu papieska akademia dnochowna dla szlachty.

Dnia 18go kwietnia spalona będzie znowu (po raz piąty) część bonów rządu rewolucyjnego wymienianych na asygnacyę skarbu papieskiego.

(Wyrok śmierci na zbrodniarzu wykonany.)

Lugo, 6. kwietnia. Dla rozboju z bronią w ręku został Francesco Novi na śmierć skazany i rozstrzelany. (W. Z.)

(Zabroniony wstęp komisantom szwajcarskim do państw neapolitańskich.)

Neapol. Rząd neapolitański zakazał niedawno podróżującym komisantom szwajcarskim wstęp do państw neapolitańskich z wyjątkiem tych, za którychby konsul szwajcarski p. Mörikofer zareczył. (Indep.)

(Trzęsienie ziemi.)

Messina, 12. kwietnia. Od trzech dni dało się już kilkakrotnie czuć trzęsienie ziemi. Miasto jest w największej trwodze. Wszelki ruch handlowy ustał. (W. Z.)

Niemce.

(Stosunek rządu pruskiego do uchwał Erfurckiego parlamentu.)

Erfurt, 19. kwietnia. O prawdopodobnym przyszłym stosunku rządu pruskiego do uchwał erfurckiego parlamentu, zawiera „Correspondenz-Bureau“ następujące kombinacye:

„Z wczorajszej uchwały w izbie ludu nad formułą ostateczną, wynika, że rząd pruski co do kwestyi formalnej zupełnie się zgadza z ostateczną prawą stroną, że nieuwaga konstytucyi za kontrakt, który przez przyzwolenie parlamentu już się stał obowiązującym, lecz że sobie owszem zastrzega najwyższą decyzyę w ostatniej instancyi. Pan Stahl wyświecił to stanowisko bardzo jasno w mowie, z którą na końcu wczorajszego posiedzenia wystąpił przeciw wnioskowi całego centrum i lewej strony. Konstytucya nieprzestaje być i teraz projektem a niczem więcej; stanie się ona prawomocną dopiero po sankcyi ze strony rządów. Tymczasem zostaje zawsze jeszcze droga dalszych układów wzajemnych propozycyi. Półrządowe dzienniki potwierdzają, że ministeryum pruskie zupełnie to zdanie podziela, i że wszelkie iluzye w tym względzie byłyby daremne.

Zachodzi tylko kwestya, czyli rząd pruski trzymać się będzie w postępowaniu swoim tej drogi, do której sobie bez ustanku win dykuje formalne uprawnienie, czyli wniesie poselstwo z nowemi propozycjami albo też kontentować się będzie dotychczasowym rezultatem rewizyi. W ostatnim razie straciłaby kwestya przyjęcia „en bloc“ wszelkie praktyczne znaczenie. Jednak zdaje się, że rząd pruski o bierze ostatnią alternatywę. W ogóle przystali ministrowie w kwestyi względem formalności na zdanie ostatecznej prawej strony. Co się zaś tyczy odmian materyalnych konstytucyi, nie popierali oni nigdy poprawek przekraczających te, które później przyjęła większość parlamentu. Mimo to liczy prawa strona z wszelką pewnością na to, że to dzieło w obecnej formie nie otrzyma w Berlinie potwierdzenia w najwyższej i decydującej instancyi. Lecz i na tej drodze przedstawia się rządowi pruskiemu bardzo wielkie trudności, gdyż nowe propozycye znalazłyby w radzie administracyjnej pewnie wielki opór. Zostaje przeto, ile się zdaje, jeden tylko wybór, albo przystąpić

pojedynczo do uchwał parlamentu, albo odstąpić od całego dzieła; jakoż większość tak a nieinaczej te rzeczy pojmując, oczekuje z niejaką pewnością dalszego rozwoju tej sprawy. (W. Z.)

(Wojska pruskie mają wyjść z Frankfurtu.)

Frankfurt, 19. kwietnia. Stojące dotychczas w tutejszej okolicy pod jenerałem Koch pruskie wojska wymaszerują ztąd stanowczo z początkiem przyszłego tygodnia. Na zastąpienie ich w części spodziewany jest rezerwowy pułk gwardyi pieszej.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 22. kwietnia.)

Met. Austry. 5⁰/₀ — 79; 4¹/₂ pct. 69³/₈. Akcje bank. 1087. Sard. 32⁷/₈. Hyszp. 3⁰/₀ — 29⁵/₈. Polskie 300 — 122; 500 — 80¹/₄.

Prusy.

(Wiadomości bieżące z Berlina.)

Berlin, 23. kwietnia. Według wczorajszych wiadomości z Erfurtu niemiała dziś izba państw żadnego posiedzenia. Komisya jej ogłosiła sprawozdanie o projekcie do ustawy względem postępowania podczas zdrady stanu i kraju przeciw rzeszy niemieckiej. — Połączone wydziały konstytucyjne obu izb miały wczoraj przez cztery godzin obrady w celu porozumienia się o niektóre różnice w głosowaniach izby ludu i państwa w przedmiotach konstytucyi. Stanowcze porozumienie się spodziewane jest w krótkim czasie.

Pan Radowitz miał zaraz po swym powrocie z Berlina konferencye z członkami rady administracyjnej. Biskupi katoliccy wydali na widok publiczny list o składaniu przysięgi na konstytucyę.

Mężowie zaufania Szlezwig-Holsztynu, którzy do Kopenhagi przybyli, otrzymali, jak zapewnijają od namiestnictwa instrukcyę technącę zupełnie duchem pojednania, dla porozumienia się i pogodzenia z Danią.

Zajmujący w wielkim stopniu uwagę publiczną proces w Hanau względem zamordowania Auerswalda i Lichnowskiego zdaje się, że pociągnie za sobą jeszcze inne na stan naszych dzisiejszych stronictw bardzo wpływające rozprawy.

(Kurs giełdy berlińskiej z 23. kwietnia.)

Dobrowolna pożyczka 106¹/₄. L. Oblig. długu państw. 86³/₈. Akcje bank. 94¹/₄. L. Pol. listy zast. 95. Pols. 500 — 80; 300 — 122³/₄. Frydrychsдоры 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 12³/₈. Austr. bankn. 86³/₄.

Afryka.

(Powstanie w okolicy Quenda.)

Diennik „Independance Belge“ donosi: Wiadomości z Maroko są dość ważne. Jakiśmy już donieśli, ludność w okolicy Quenda powstała przeciw władzy cesarza Abdherran. Obawiają się, aby w innych częściach cesarstwa niewybuchły powstania.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w Tarnowie.)

Tarnów, 13. kwietnia. Na targach z dnia 5. i 9. b. m. sprzedawano u nas korzec pszenicy po 15r.24k.—15r.46k.; żyta 10r.40k.; jęczmienia 10r.15k.—10r.50k.; owsa 8r.10k.—8r.30k.; grochu 15r.24k.—16r.; kartofli 5r.20k.; — cetnar siana kosztował 4r.10k.; okłotów 2r.30k.; — za sąg drzewa twardego płacono 25r.30k., miękkiego 18r. i za funt mięsa wołowego 16k. w. w. Dnia 5. dla świąt żydowskich, 12. dla niepogody nie było targu.

(Targ olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 24. kwietnia. Dzisiejszy spód wołów był nie liczny, było tylko 191 sztuk wołów rzeźnych, przy tak ograniczonej liczbie była naturalną było następnością, iż je wnet rozchwymano, a targ skończył się już około 11. godziny przed południem. W Lipniku zakupiono 301 sztuk wołów dla Wiednia, dokąd w prze-

Do znakomitszych gałęzi bogactwa krajowego liczone od dawna zawód koni właściwy klimatowi polskiemu. Koń polski poszukiwany i ceniony za granicą odszczególniał się kształtem równie jak wytrzymałością przed innemi; pierś silna, zadennosc ponosna i łęk zgrabny sposobiły go dzielnie, równie do boju jak i do pracy, a łeb mierny przyczyniał mu żywości w obrotach. Przymiotom tym celniejszym pragnęli miłośnicy pogoni przypożyczyć jeszcze siłę chrupu, i wyteźność nogi; starano się zatem dawniejszych czasów poprawiać swój zawód stadniną turecką, która luboć w pobiegu zwinniejsza sprawiła, że rasa prawdziwa polskich koni zdrobniła, i mało gdzie przechowywał się koń czystej krwi własny. Troskliwi o dobro kraju wielu obywateli, a w chęci podniesienia przemysłu starali się przywrócić i podnieść zalety stada krajowego; nieszczędzili pracy ani majątku, i sprowadzeniem z Anglii, z Egiptu i Arabii klaczy i ogierów przyczynili się nie mało równie do uszlachetnienia rasy jak i do podniesienia zamożności w kraju, sposobiąc stadninę swoją w ten sposób jak jej amator i kupiec zagraniczny poszukuje. Odtąd liczy-

szłym tygodniu do 1700 sztuk spędzono, których cetnar po 55złr. sprzedawano. — Zapewniają, iż spodziewać się należy znaczących spędów bydła rzeźnego.

Kurs lwowski.

Dnia 29. kwietnia.

W monecie konwencyjnój.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	27	5	30
Dukat cesarski	5	30	5	33
Półimperyal zł. rosyjski	9	32	9	35
Rubel śr. rosyjski	1	49	1	50
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	99	57	100	—
Galicyskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	100	—	100	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 24. kwietnia.)

Amsterdam 163 p. 2. m. Augsburg 117¹/₂ p. uso. Frankfurt. 117 p. 3. m. Genua 137¹/₂ p. 2. m. Hamburg 172³/₄ l. 2. m. Liworno 116³/₄ p. 2. m. Londyn 11.51 p. 3. m. Medyolan 106¹/₂ p. 2. m. Paryż 139¹/₂ p. 2. m. Agio duk. ces. 23³/₄. Napoleondor 9.29. Szufryn. 16.15. Agio srebra 16.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 27. kwietnia. Hrabina Krasicka Izabella, z Gródka. — PP. Pierzchała Ignacy, z Uszkowic. — Padlewski Apolinary, z Czaborówki. — Parzelski Franciszek, z Suszna. — Bogdanowicz Maksymilian, z Przemysłowa. — Sroczyński Karol, z Bruśna. — Sobolewski Stanisław, z Tarnopola. — Czermiński Julian, z Białowa. — Brześciński Sylwery, z Kalnicy.

Dnia 28. kwietnia. Hr. Humnicki Władysław, z Sanoka. — Hr. Dzieduszycki Kazimierz, z Niesłuchowa. — Hr. Mier Feliks, z Radziechowa. — PP. Malczewski Stanisław, z Czesnik. — Romaszkan Zygmunt, z Uherska. — Zwolski Julian, z Bryńca. — Dąbski Władysław, z Zabrzowa. — Strzelecki Jan, z Kuzkowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 27. kwietnia. Hr. Mier Feliks, do Buska. — Hr. Karnicki Roman, do Żółkwi. — PP. Morawski August, do Tuligłowa. — Męciński Franciszek, do Huty. — Rodkiewicz Józef, do Krzywego. — Listowski Franciszek, do Zarudcza. — Pierzchała Ignacy, do Rzeszowa.

Dnia 28. kwietnia. Książę Poniński Kalikst, dz Czerwonogrodu. — Hrabina Ponińska Helena, do Czerwonogrodu. — Hr. Starzeński, do Przemysła. — Hr. Karnicki Feliks, do Roguźna. — Hr. Dunin Jan, do Głęboki. — Hr. Lewicki Kajetan, do Chorostkowa. — PP. Brześciński Sylwery, do Kalnicy. — Strzelecki Antoni, do Złoczowa. — Lipiński Henryk, do Przemysła. — Sroczyński Karol, do Bruśna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 27. i 28. kwietnia:

Pora	Barometr wmierzwied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do 6. zr.	Kiernnek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	27 10 10	5,5 °	9,8 °	półn. półn.-zach.	pochm. ☉
2 god.zr.	27 11 0	9,3 °	4,9 °	półn.-zachodni	" "
10 g. w.	27 11 0	5,3		" "	pogoda
1 god.zr.	27 11 0	3 °	2,5 °	półn.-wschodni	pogoda ☉
6 god.zr.	27 11 3	9 °	10 °	"	pochm. "
20 g. w.	27 11 6	5 °		eicho	" deszcz

TEATR.

Dzisiaj: kom. polska: „**Staroświecczyzna i Postęp czasu.**“
 Jutro: opera niem. „**Zauberfloete.**“
 Wo środe: komedia polska: „**Chłopi Arystokraci**“ i dramat: „**Skok przez okno.**“

my siedm głównych stadarni w kraju, które śmiało mogą iść w porównanie z większemi zakładami tego rodzaju prywatnych za granicą; a co większa koń nasz poprawnej rasy arabskiej staje teraz w konkurencyi z tymi, co potąd wyłącznie sobie zaszczyty przypisywali. Właśnie mamy teraz we Lwowie czterdzieści i jeden koni przedniejszej rasy po krwi arabskiej ze stada jw. Michała hrabi Baworowskiego ze Smolanki, w przechodzie do Wiednia, dokąd je szanowny właściciel wyprawia w uczuciu obywatelskiem na dowód, ile ziemia ta zaszczytów ile bogactw wydaje, i jak wielką jest troskliwość i usilność obywatela ziemskiego by sposobić dary opatrności ku dobru państwa całego. Ze sławy rolnictwa kraj nasz słynie; a cudzoziemiec żyje w mniemaniu, że pług i ziarno cały nasz przemysł wiąże, mieniając obroty naszego handlu prostem przekupstwem lub zwyczajnym zachodem gospodarczym. Przedsiębiorstwo chwalebne Michała hrabi Baworowskiego zawstydza uprzedzenie cudzoziemca i przynosi zaszczyt obywatelstwu, dowodząc poświęcenia ile się przyczynia do podniesienia chluby i sławy ziemi naszej.